

14-26

HETILAP ADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT) ==

VASUTI SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

A MISKOLCZI MAV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS:

ZSIVKOVITS ANTAL.

Előfizetési ára:

Egész évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona

Szerkesztőszékhely:

Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre	14— kor.
Fél évre	7— kor.
Negyed évre	3.50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a »Nemzeti balesetbiztosító részv. társ.«-nál 3000 koronára halál esetre és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

Az új miniszter.

Miskolcz, 1905. június 24.

(§§) Hosszas tárgyalások után végre sikerült vállalkozó férfiakat találni, a kik elszánták magukat a nagy áldozatra és módot nyújtottak arra, hogy a kormány megalakuljon.

Lapunk szűk határai és az egyébként is fennálló korlátok nem engedik meg, hogy ezen politikai tényt bírálat tárgyává tegyük, de cikkünknek nem is az akar a célja lenni. Bennünket a kormány megalakulása csupán abban az egy pontban érdekel, hogy a vasut is új gazdát kapott, a kinek egyéniségétől, tudásától, tettvágyától és jóakaratótól függ a mi jövőnk.

Az új miniszter: Vörös László, már nem ismeretlen előttünk, hiszen egy időben már részt vett a vasuti legfőbb adminisztráció munkájában, mint államtitkár s azóta is többször megragadta az alkalmat, hogy a vasuti ügyek iránti előszeretettét dokumentálja.

Elhisszük neki, hogy ezuttal is szívesen és igazi ambíciótól sarkalva fogadta el a felajánlott miniszteri tárczát s abban sincs okunk kételkedni, hogy a legjobb akarat vezeti őt abban a tekintetben, hogy nehéz hivatásának kellő képen meg is tudjon felelni, ámde sajnáljuk, hogy Vörös Lászlónak ilyen időben sikerült miniszteri tárczához jutni, a mikor tudvalevően alig lehet arra kilátás, hogy valami komolyabb alkotást produkálhasson.

Pedig a vasuti személyzet szolgálati viszonyainak rendezése, az adminisztráció reorganizálásának megkezdett befejezése, a tarifális ügyek terén észlelt visszasságok és anomáliák megszüntetése mind olyan mélyre ható dolgok, a melyek a mi szerencsétlen közállapotainknál fogva lépten-nyomon a politika határait érintik s így kényes természetüknél fogva nem kínálkozhatnak

megoldandó problémáku az új miniszternek, mert az uralomra lépő kormány programja szerint mindenféle elintézendő ügyben kerülni fogja a politikai kérdések kiélesítését, sőt magát a politikát is.

A helyzetnél fogva tehát a Vörös László szaktudása és rokonszenves egyénisége dacára sem lehet nagy öröme a vasutasnak, mert előre látható, hogy az eddigi nyílt kérdések továbbra is megoldatlanul fognak heverni az iratszekrényben s könnyen megtörténhetik, hogy soha többé nem is kerülnek felszínre.

A mai nemzedék is meg fog ősülni a helyzet javítása utáni várakozásban, aminek aztán legnagyobb kárát a szolgálat s ezzel az egész vasuti intézet fogja látni, mert az általános elkedvetlenedés mindig gyöngébb és rosszabb hivatalnoki nemzedéket nevel, ez pedig utóvégre is keményen fogja magát megboszulni.

Mi Vörös Lászlót a tettek emberének ismerjük, épen azért a vasut érdekében az a hő óhajtásunk, hogy őt egy igazán agilis miniszterium kebelében láthassuk, mint a vasuti ügyek legfőbb vezetőjét s akkor meg is mutatná, hogy nem csalódtunk benne!

Alkohol élvezet és a gazdaságos munka.

Június 24.

(Folytatás.)

Ott, a hol a pálinka élvezete tilos és a sör élvezete megengedett, úgy látszik, emennek csekély alkohol tartalmát, nagyobb mennyiség fogyasztásával szeretnék kiegyenlíteni. A sörfogyasztás napról-napra emelkedik, különösen pedig a háztartásban, hol a nők és gyermekek is mint jelentékeny fogyasztók szerepelnek. Ennek okát dr. Stehr igen találóan a palaczk-sör-kereskedelem rendkívüli elterjedésében látja, melynek a nagy fogyasztás folytán úgy a vasuti, mint egyéb műhelyekben is sajnálatra méltó szerepe van. A német üzleti világban a szesz élvezetének

TÁRCZA.

A kétféle mérték.

Írta: Gelsei Biró Zoltán.

János gazda átvette az idézést és átballagott Salamon szomszédhoz. Az mindig tudott adni neki tanácsot.

— Salamon szomszéd, mi lehet ez? — mutatta föl a kék papíron levő irást.

— Idézés, János gazda, — világosítá föl a boltos.

— Hát osztán mi a'?

— Hát ezzel meg kell jelennie a főszolgabirónál.

János gazda megvakarta a fejét:

— De hát minek?

— Azt mondja az irás, hogy kihágást követett el kend.

— Hát a' meg micsoda?

— Majd megmondják „odabenn.“ Így kívülről nem tudhatom. A kihágás sokféle. Például kurjongatott-e kend az éjszaka?

— Nem vagyok én bagoly.

— Talán verekedett, pisztollyal lövöldözött, éneklő madarat fogott, vagy a csendöröket szidta kend? Ez mind kihágás.

— Kihágott az ördög. Nem csináltam én semmi olyasfélét, amiért törvényt kéne állnom.

— Hát csak menjen be, majd megtudja

kend. Aztán majd hozzászólok, ha megtudom, hogy mibe ártották kendet.

János gazda megköszönte a tanácsot és elballagott a szolgabirósághoz.

A küszöbön letette zsiros kalapját, egykettőt köhintett, kopogott és belépett. A főszolgabiró haragosan mordult rá:

— Mi köll?

— Megkövetem alássan a tekintetes császári főtörvényszéki szolgabiró urat, ezt az irást kaptam la. (A magyar ember hozzászokott, hogy Magyarországon századok óta minden hivatali auktoritás „császári.“ Azért aztán világért se lehet leszoktatni róla, hogy ne mondja, ha va akit nagyon meg akar tisztelni. Különösen törvény előtt minden napos az ilyen jelenet.)

— Be van kend idézve? — morgott tovább a főszolgabiró.

— Igenis tekintetes császári főtörvényszéki szolgabiró ur, de én nem hágtam ki semmit.

— Marha kend! — dörmögte a főszolgabiró és elővette az aktát, a melyet távollétében a szolgabiró intézett.

— Megkövetem, az már nem vagyok, — vágta vissza sértődötten János gazda.

— Hallgasson! — Ne feleseljen, mert megbírságolom, — kiállt a főszolgabiró a parasztra.

— Nem vétettem én semmit, — veté oda a paraszt.

tilalmát nem találjuk. Az első alkalmazott példáját követi mindenki, ez pedig legtöbbszörre szolgálati óráiban nem iszik. A német állami és társasági üzemek irodáiban a délelőtti sörözés divik.

A németországi viszonyoktól lényegesen eltérnek Észak-Amerika hasonló viszonyai, ott már régen előbbre vannak. — Washingtonban már 1897-ben kutatták a vállalkozók nézeteit alkalmazottaik szesz-fogyasztásáról. És itt ama nagyszerű jelenségre akadunk, hogy sok vállalkozó nem elégszik meg azzal, a melylyel Nyugot-Németországban elég szerényen beérték, t. i. kizárásával a szesz italnak a munkahelyéről, hanem alkalmazottaiktól még azt is követelik, hogy szabadidejükben sem éljenek szesz italokkal. Míg a vállalkozók 51%-a, részint az összes alkalmazottaknak, vagy csak olyanoknak tiltották meg, kik bizonyos munkát végeznek, addig a vállalkozóknak 56%-a azt is követeli és pedig részint összes alkalmazottaiktól, részint azoktól, a kikkel szemben magasabb következményekkel kell fellépniök, hogy a munkán kívül is teljesen tartózkodjanak az ital élvezetétől.

Azt azonban kétségbe lehet vonni, — mondja dr. Stehr, — hogy ezen tilalmat, a szesz élvezetétől való tartózkodást illetőleg, az erre kötelezett munkások tényleg betartják-e. Mindamellett ezen tény az Egyesült Államok vállalkozóinak azon elterjedt helyes felfogását bizonyítja, hogy a szeszről való teljes lemondás mellett lehetséges a munkatehetség teljes kifejtése és azt, hogy az amerikai vállalkozó nem riad vissza attól, hogy az alkalmazottakra okszerűen ráerőszakolt tartózkodást az üzem nagyobb intenzivítására fordítja. Ezen jelenség azonban még Németországban sehol sem fordult elő.

Dr. Stehr azonban nem elégedett meg azzal, hogy az „országos csapásnak“ mondható szeszélvezetet, illetve annak káros befolyását a gazdaságos helyzetre kimutatta, hanem az élvezet okait vagy miként ő mondja, „forrásait“ is kutatta.

Eltékintve ama már említett helytelen felfogásról, hogy a szesz a szervezetre erősítő hatást gyakorol és hogy a nehéz munkában szinte nélkülözhetetlen, a mértéktelen élvezetnek főoka a kedvezőtlen munkafeltételekben és helyzetekben keresendő. — Ilyenek a szabadban való foglalkoztatás, hol

— Fogja be a száját, — ordította a főszolgabíró, nagyot ütve az íróasztalra.

— Befogom no, — morogta János, hogy mégis övé legyen az utolsó szó.

Ez a feleselés aztán mindjárt előjáróban fölingerelte a főszolgabírót a paraszt ember ellen. Majd ellátja alaposan, gondolta magában és kibontotta az aktát.

— Nem ismeri kend az 1880. évi XXXVII. törvényzikk által a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágási vétségekre nézve az ebkiadásokra vonatkozó legújabb alispáni rendeletet?

János gazda erre olyan kerekre nyitotta a két szemét, mint a csuka.

— Ismeri a fene, — fakadt ki ijedten.

— Ugye-e hogy marha kend? A durva kifakadásért megbüntettem husz koronára. Érti kend? Nyolcz napig föllebezhet kend. Föllebez kend?

— Mán minek föllebeznek, mikor én semmit sem vétettem.

— Megnyugszik? Jó. Gyerünk tovább. A kend kutyája tegnap este megharapta a káplán ur lábikráját. Miért nem kötötte meg kend, hogy ne haraphasson az a dög? Ki volt hirdetve a rendelet!

— Megkövetem, az én kutyám nem haraphatta meg.

— Tagadja kend?

— Tagadom.

— Hát miért tagadja?

— Mert nekem nincs kutyám. Két hónapja, hogy megdöglött, azóta nem teheltem szert másikra.

— Nincs-e?

A szolgabíró bepillantott az aktába:

— Kend az alvégen a huszonötödik szám alatt lakik ugye?

— Nem, a huszonnégyszám alatt.

— Hát a huszonöt alatt ki lakik?

A Salamon boltos

— Van kutyája?

— Van egy nagy sárga.

— Harapós?

— Bizony harapós.

A főszolgabíró bepillantott az aktába.

— Nagy sárga! Csakugyan — morogta magában, a panasz lehet téves. A huszonöt . . . héj Dénes . . .

A hajdu belépett. A főszolgabíró megparancsolta neki, hogy hívja el azonnal a Salamont. Öt perc múlva jött a Salamon.

Csinos, tiszta lajbliba, kopott fekete szalonkabátba öltözve. Elkezdett hajlongni és a tenyerét dörzsölni:

— Méltóztatott ide parancsolni tekintetes főszolgabíró urnak?

— Magának van egy sárgaszőrű nagy kutyája?

— Igenis könyörgöm ássan.

— Azt a kutyát az este nem kötötte meg.

a munkás az időjárással szemben kevés védelmet talál, nagy hőség, por, továbbá az éjjeli és időntuli munka. Ezekhez járul még a hiányos és czélszerűtlen táplálkozás, sőt a kedvezőtlen lakásviszonyok is nagy szerepet játszanak.

A munkának a mindennapi, bár mérsékelt szeszélvezet mellett, ugy mennyiségben, mint minőségben észlelt csökkenésénél, dr. Stehr azt tapasztalta, hogy az a munka minősége, továbbá szellemi tehetség szerint igen változó. Ezért kétségbevonhatatlan az, hogy minden gazdasági munka a szeszés italokról való teljes lemondás által ugy minőségben, mint mennyiségben csak nyerhet.

(Vége köv.)

A nyitra—lévai vasut ügye.

Június 24.

Nyitramegye f. évi május hóban tartott tavaszi rendes közgyűlésében 200,000 koronát szavazott meg a nyitra—lévai h. é. vasut kiépítésére hozzájárulás ozimen. Ezen egyhangulag hozott határozat mutatja, hogy mily nagy szüksége van Nyitravármegyének ezen vasutra. Alig van ember, ki örömmel ne várná ezen vasut kiépítését. A vármegye

— De igenis, hanem elszakította a komisz dög a lánczot.

— És megharapta a káplán urat.

— Agyon lövöm azt a komisz dögöt.

— Ismeri azt a rendeletet, hogy a kutyákat kötve kell tartani.

— Kérem tekintetes szolgabíró ur, hogyne ismerném. Én ne ismerném? Ki, ha én nem? Ismerem én a törvényt. Azt mindenkinek köll respektálni.

— A kutyája mégis megharapta a panaszt.

— Kérem alásson. Hol van az a törvényben, hogy a kutyának nem szabad harapni? A törvény csak azt mondja, hogy meg kell kötni. Hát én állítok tiz tanut, hogy a kutya meg volt kötve. Hogy egy pillanatra megszabadult, hát tehetek róla? Hol van az a törvény, amelyik azért bünteti a gazdát, mert a kutyája harapott? Higyje el a tekintetes ur, amint haza megyek, agyon ütöm azt a komisz kutyát.

— Hallja Salamon, maga egy nagy svindler.

— Igenis, — hagyta helyben Salamon ravaszul vigyorogva, miközben kézdörzsölve hajlongott.

— Maga egy kötni való ravasz fráter.

— Igenis könyörgöm alásson. Hogy is éljen meg az ember kilenczed magával ebben a drága világban. Tessék elhinni, három kisgyermekemnek ki van megint a lába a cipőből.

már régebbi idő óta igen okos és ügyes vasuti politikát folytat az iránt, hogy a vármegye székhelyét könnyen hozzáférhetővé tegye és forgalmát emelje.

Nem ily szerencsés volt a szomszéd Barsvármegye vasuti politikája; sőt lehet mondani, hogy szerencsétlen spekulációval a megye székhelyét, Aranyos-Maróthot, nemcsak saját vármegyei vasutjával elmulasztotta összekötni, hanem midőn Aranyos-Maróthról tervezte a vasut kiépítését, mindenképen azon volt, hogy a vasut ne Nyitra felé, hanem inkább Nagysurány, Érsekújvár felé építtessék ki, csak azért, hogy Nyitra ne ragadhassa magához Aranyos Maróth és vidékének kereskedelmét és forgalmát. Tehát önző célját védeni vélte az által, hogy Maróth vidékét minden áron elvágja Nyitrától.

Még a menetrend is az ő befolyásuk szerint ugy készült, hogy ne legyen közvetlen összeköttetés Nyitrával és Nagysurányban soká kelljen várni a csatlakozásra. Célját elérte, Aranyos-Maróth el lévén vágva városunktól, forgalma Nyitrával csekély, de magára hagyatva, a forgalomtól el lesz zárva. A zsitvavölgyi vonal forgalma pedig oly csekély, hogy e vasut deficizzel delgozik. Hiszen Pest felé is ugy a szegény nép, mint a gazdag, inkább a garamvölgyi vonalon utazik.

Barsvármegye, jöllehet a léva—garamberzenezei vonal még 1896-ban adatott át a

— Hát jól van, most az egyszer hordja el az irháját. Figyelmeztetem, ha a kutyáját még egyszer nem jól köti meg, szigoruan megbüntetem, Elmehet! Kend meg nyolcz nap alatt fizesse be a husz koronát, mert lecsukatom. Értette? Takarodjék.

— Odakünn János gazda megvakarta a fejét.

— Salamon szomszéd, ugy-e a kutyáért hivatnak engem?

— Azért hát — felelt nevetve Salamon.

— De a Salamon szomszédé harapott, nem az enyém?

— Persze, hogy az enyém.

— Ez hát a kihágás?

— Ez az János gazda.

— De hát a kihágást szomszéd követte el.

— Én hát.

— Én meg ártatlan voltam benne.

— Ugy van.

— Hát ez a kihágás. Ezt most már értem. Hanem azt nem értem, hogy ha szomszéd a bünös és én az ártatlan, hát miért kaptam én a büntetést és miért nem a szomszéd?

Salamon elnevette magát:

— A törvényhez nem kell fiskális, nem köll semmi, csak tempó. De ezt kend nem érti. Azt pedig tartsa az eszébe, hogy a törvényt csak azoknak csinálták, akik nem értik . . . .

forgalomnak s daczára annak, hogy e vonal az egész vármegyét hosszában szeli, még sem sietett a megye székhelyét összekötni ezen vasutal. Pedig ez lett volna a leg-sürgősebb teendője. Most azonban, hogy a nyitra—lévai vasut a megvalósulás stádiu-mába lépett, Aranyos-Maróth és vidéke és állítólag Oszlány és vidéke azon van, hogy e vasut kiépítését meghiusítsa. Most már sietnek előállni a tervvel, hogy Aranyos-Maróthról Kovácsi (garamvölgyi vonal) felé építtessék ki a vasut és Kistapolcsánytól tovább fel Nagybéliczig, hogy ezáltal a nyitra—lévai vasut fölöslegessé váljék. De késő! Verebély, Léva és egész Garamvölgy, tehát több, mint a vármegye négy ötödrésze igen óhajtja a nyitra—lévai vasut kiépítését, hisz e vasut Léva városnak létkérdését képezi. Ugyanis e város nélküli mindazon tényezőket, melyek a fejlődésre nézve oly fontosak. A megye székhelye Aranyos-Maróth, eddig Léván volt a pénzügyigazgatóság, most már azt is Aranyos-Maróthra helyezték. Léva tehát nélküli a közhivatalokat, de óriási forgalma s gazdag termő-vidéke mellett — bár magára hagyatva — mégis szépen fejlődik. S ha kiépül a nyitra-lévai vasut, még jobban fog fejlődni. Ebből látható, hogy Barsvármegyének igen nagy többsége óhajtja a nyitra—lévai vasut kiépítését és a hozzájárulást talán meg is fogja szavazni, hacsak nem lép előtérbe megint a ferde spekuláció, a mely csak Barsmegyének válnék nagy kárára. Akkor pedig Aranyos-Maróth—Kovácsi felé való vasuti kiépítési terv elesik, mert a kovácsi—kistapolcsány—nagybéliczi vasuti vonalnak ugy sem volna jövője, e terv fölöslegessé válik.

Barsvármegye e hónap vége felé fogja tartani rendes tavaszi közgyűlését s ekkor fog tárgyalatni a két vasuti terv. Azonban előreláthatólag a nyitrai—lévai vasut ügye fog a szavazásból győztesen kikerülni s akkor Aranyos-Maróth el lesz vágva a forgalomtól, mint megyei székhely busulhat szerencsétlen vasuti politikája miatt, de szerencsétlenebb lesz akkor, ha esetleg kistapolcsány—oszlány—n.-béliczi vasut kiépítését határozza el, mert e vasut fogalma olyan csekély lesz, mint a zsitvavölgyi s ezáltal nemcsak önmagát, de az egész vármegyét fogja megkárosítani, mert oly vasutat fog építtetni, melyre szükség nincsen s olyat fog mellőzni, amelyre Barsmegyének, különösen Lévának legnagyobb szüksége van.

P. A.

HETI KRÓNKA.

Június 24.

Magyar volt a szive, lelke,
Otthonát is köztünk lelte,
Itt van örök pihenője:
Szívünk lett a temetője.

És a gyász közt remény támad
Láttán deli, szép fiának;
Leszünk hálás, igaz népe:
Lépjén atyja örökébe

Közeleg a nagy harc vége:
Szönyegen van már a béke.
Ám a győztes hadvezérnek
Hős vágyai messzebb érnek.
S míg a béke hangja rezdül,
Táborán így zúg keresztül:
Jobbra, balra halált osztok,
Az én czélem Vladivosztok!

Perczel Dezső nem követ már,
Országházba többet nem jár;
Kupak-tanács így akarta,
Ha akarta, lelke rajta.
Hanem azért kissé furesa,
Az ítelet titkos kulcsa.
Nem érvel, csak himez-hámoz
S hasonlít a ló lábához.

Arról van szó, hogy a pápa
Nem marad a Vatikánba.
Nagy a hőség, türehtetlen,
Kiállni lehetetlen.
Más orvosság nincsen rája:
El kell menni szabadságra.
A nagy fogság érjen véget,
Mert a hőség perzsel, éget.

Hát tovább nem disputálunk:
Protekezió nincs minálunk,
A hivatalos lap is ezt mutatja,
S mi megvagyunk tőle hatva.
De ha lábad hosszu, fürge,
Ugy ugorhatsz, mint az ürge.
Protekezió? Hisz ez nem az!
Ki rá mondja, az meg bibasz.

Mi itt hátul legyünk nyugton,
Máznak telik meg a putton.
Dolgozzál bár nappal-éjjel,
Ezzel nálunk mit sem érsz el;
Verejtékes munka ára:
Még több teher a balgára.
Hadd tudja meg: mi az iga
S nem kell neki — **pragmatika!**

Turidu.

HIREK.

* **Az államvasutak új elnökhelyttese.** A magyar királyi államvasutak hivatalos lapjának legutóbbi száma jelenti, hogy a kereskedelemügyi miniszter *Schober* Albert igazgató helyébe, akinek nyugalomba vonulását már bejelentettük, állandó elnökhelytessé *Marx* János igazgatót nevezte ki. *Marx* János a forgalmi főosztályt ezentul is vezetni fogja.

Marx János 30 esztendő óta áll az államvasutak szolgálatában és a vasuti szolgálat minden ágát felölelő gyakorlati muittal bír. Egyike a legképzettebb és legügyesebb államvasuti főhivatalnokoknak. Az új elnökhelyettes a forgalmi igazgatói teendőket továbbra is maga látja el.

* **A Máv. új igazgatói.** A magyar kir. államvasutak vezetőségében fontos személyváltozások léptek életbe. *Schober* Albert és *Banovits* Kajetán igazgatók nyugalomba vonulnak. A kereskedelmi főosztály élére *Szajbely* Kálmán kir. tanácsos kerül, a ki elsőrangú szakember és sok nemzetközi vasuti kongresszuson méltón képviselte a magyar vasutügyet. A vasuti díjszabások főosztályát a helyettes-igazgatóvá előlépett *Csatáry* Frigyes fogja vezetni, a ki szintén jeles szakember. Vezető állásba jutottak még *Darvay* Károly és *Méhely* Pál.

* **Házasság.** *Faragó* Sándor, zólyomi fűtőházi mérnök e hó 25-én d. u. 1 órakor tartja esküvőjét *Jakobovits* Laurával, özv. *Jakobovits* Lipótné kedves és művelt leányával.

* **A vasutaspör vége.** A vasuti sztrájkbizottság ellen indított pör eljutott az utolsó állomásához. A legfelsőbb bíróság, a Kuria hirdette ki ítéletét, amely a budapesti ítéletábla fölmentő ítéletét teljes terjedelmében helybenhagyja. A hosszúra nyúlt pör ezzel végképp megszűnt.

* **Az osztrák-magyar-bajor vasuti kötelek** érvényben álló díjszabási füzetekben a bajor kir. államvasutaknak *Wertheim* állomására nézve fennálló közvetlen díjtételek közül azok helyeztetnek f. évi július hó 15-ével hatályon kívül, melyek oly viszonylatokban érvényesek, amelyekben a küldemények irányítása kizárólag *Kufsteinon* át történik. Arra nézve, hogy magyarországi állomásokkal való forgalomban az irányítás kizárólag *Kufsteinon* át történik, a köteleki állomások szolgálnak utbaigazítással.

* **A pöstyén-verbói vasut** létesítésére *Verbó* község törzsrészevények ellenében 50,000 K hozzájárulást szavazott meg.

* **A miskolci máv. állami iskolában** a folyó tanévi záróvizsgák következőleg tartatnak meg: *Junius* 26-án délelőtt 8 órától kezdve az I. osztályban *Szotyori Nagy Zoltán* állomásfőnök, gondnok elnöklete alatt; a I. osztályban *Rév Ödön* máv. felügyelő, gondnoksági tag elnöklete alatt; délelőtt 10 órától

kezdve a III. osztályban *Rév Ödön* elnöklete alatt. *Junius* 27-én délelőtt 9 órától kezdve a IV—VI. osztályban *Krón* Ignác máv. felügyelő, gondnoksági elnök vezetése mellett.

* **Lefejezte a vonat.** *Szigetvár* közelében a minap megrendítő módon vált meg az életől egy *Szücs Erzsébet* nevű fiatal leány. A vonat elé ugrott, melynek kerekei levágták a fejét. Abbeli elkeseredésében követte el tettét, hogy családjának elszegényedése után cselédsorban kellett az életét tengetnie.

* **Csorbatói fogaskerekű vasut.** F. évi június hó 15-én a csorbatói fogaskerekű vasuton új díjszabás lépett életbe személyek, podgyász és áruk szállítására, mely az ezen vasut törvényszerű tíz évi adómentességének lejártá folytán a szállítási adóval felemelt új díjtételeket tartalmazza.

* **Kassára ment meghalni.** *Bodnár* István mozdonyvezető a gyorsvonattal érkezett *Kassára*, azonban alig hozta rendbe a gépjét, hirtelen rosszul lett és csakhamar meghalt. *Dr. Mossoly* r.-orvos már csak a beállott halált konstatálhatta. *Bodnár* *Budapest*en lakott állandóan, de *Kassára* való volt. Utközben egyáltalán nem panaszkodott rosszulétről. Halálát szívszélhűdés okozta. Az elhunyt hozzátartozóit táviratilag értesítették a hirtelen halálesetről.

* **Villamos vasut Erzsébetfalvára.** A *Budapesti Városi Villamos Vasut* beadta a *Sertésközvágóhid-Erzsébetfalva* és *Kossuthfalva* közt építendő villamos vasut helyhatósági építési engedélye iránt a részletes építési terveket. Az új vonal 6400 méter hosszú; a *Sertésközvágóhid*től az *Erzsébetfalvai Vezér-utczáig* kettős sinpárral, onnan pedig megosztva két uton egy-egy sinpárral épül. *Erzsébetfalva* területén a *Vezér-, Nagy Sándor- és Török Flóris-utczán* keresztül kanyarodik vissza a fővárosba irányuló hálózatba. A mérnöki hivatal, miután a tervek egyeznek a közigazgatási bejárásán tett kikötésekkel, javasolja az építési engedély kiadását.

* **Lábát törte.** *Menich* János szucsányi lakos, fát szállított a szucsányi vasuti állomásra. Akközben, hogy a szálfákat a vasuti kocsira rakták fel, még eddig ki nem derített okból, oly szerencsétlenül esett egy szálfa a boldogtalan munkás lábára, hogy azt nyomban eltörte. Nehéz sérülésével a *turócszentmártoni kórházba* szállították.

* **Automobil közlekedés Ittebe-Párdány között.** Eötvös Ferencz, párdányi vasuti előljáró, engedélyt kért Párdány község előljáróságától, hogy a község házáától a vasuti állomásig vezető uton át Párdány-Ittebe felé személy- és podgyász-szállítás céljából, automobil járatokat létesíthessen.

* **A svábhegyi fogaskerekű vasut rt.** 1904-ben 24,424 K tiszta nyereséget ért el, az előző évi 18,256 koronával szemben. A mérleg tételek változatlanok.

* **Vasuti katasztrófa.** Baltimoreból táviratozzák, hogy a nyugati Maryland vasuton tegnap éjjel Westminsternél összeütközött egy személyvonat egy tehervonattal; huszonhárman, majdnem mind vasuti alkalmazottak, halálukat lelték.

* **Uj iparvasut Nyitramegyében.** A tavarnoki czukorgyár Nyitramegyében engedélyt nyert arra, hogy a tavarnoki czukorgyárba vezető lőüzemre berendezett iparvágányt létesíthessen.

* **Egy humorista az életről.** Egy amerikai humorista következőleg jellemzi az élet különféle nyilvánulásait: Tennyson elővett egy darab papírost, irt rá egy költeményt s a papirdarab 65.000 dollárt ért meg — ez a zseniáltság. Vanderbiltnek csak egy-két szót kellett írnia egy papírlapra, hogy ez nyomban öt millió értéket képviseljen — ez a tőke. Az amerikai kormány elővesz másfél unczia aranyat, rányomat egy sást s kimondja, hogy ez a darab arany egy huszdolláros — ez a pénz. Egy mechanikus kidolgoz egy darab fémet, mely csak öt dollárt érne, ha egy órában volna, amugy pedig megér ezer dollárt — ez az ügyesség. Egy lady vehetne magának egy kalapot 75 centért, de e helyett 27 dolláros kalapot visel — ez esztelenség. Egy munkás tíz órán keresztül hordja a köveket egy dollár napszámért — ez a becsületes munka. E sorok írója kiállít egy checket 80 dollárról, de senki sem váltja be — ez szörnyiség!

A leány.

— Szellemes mondások. —

A leány, mikor férjhez megy, legyen feleannyi idős, mint a vőlegény és héttel több. (Pl. ha a férfi 26 éves, ugy hozzá $26 : 2 = 13 + 7 = 20$, tehát 20 éves menyasszony illik.)

Magyar népies szabály.

*

A fiatal leányoktól nem egy ugrás a vén leányok; az két ugrás; közbül a menyecskek vannak. A vén leányok az utolsó stáció.

Mikszáth Kálmán.

Abból a leányból, a ki nem volt jó gyermek, sohasem válik jó anya.

Nagyvárady Mira.

A mely leány sokat szeret,
Jámbor asszony soh' sem lehet.

Népdal.

A bakfis szive olyan, mint a hangszer, melyen még nem játszottak, mikor nagy leány, már hangoljuk, hogy asszony korában annál jobban szóljon.

Hasznos tudnivalók.

* **Vastárgyaknak rozsdásodás elleni való védelme.** A vastárgyaknak és általában a fém-tárgyaknak rozsdásodás elleni megvédelmezése állandóan foglalkoztatja a szakköröket, mivel a rozsdá hatásai nemcsak kellemetlenek, hanem költségeket okoznak és esetleg veszélyesek is. Ujabban ismét nagy feltűnést keltett egy új eljárás, melyet „sherardizálás”-nak neveznek és melynek lényege a következő: A sherardizálendő anyagok felületét előbb pontosan megtisztítják, ami már régen ismeretes módszerek szerint, tehát savba való bemártással, légfúvással, fémkefék alkalmazásával történik. Azután egy nagy vastartályba rakják bele, amelyben már bizonyos mennyiségű cinkpor van. Ezt a tartályt néhány órán át $250-350^{\circ}$ C.-ra izzítják és azután lassan lehűtik. A tökéletes lehűtés után az edényt, amelynek dobforma alakja van, kinyitják és a vastárgyakat kivesszük. Az ezen eljárásnak alávetett tárgyakat egy finom, homogén cinkréteg vonja be, amelynek vastagsága az izzítás hőfokától és tartamától függ. Amint láttuk, az eredmény eléréséhez szükséges hőfok aránylag elég alacsony és jóval alatta fekszik a cink olvadási pontjának, ami által ez az eljárás az izzónfolyó cinkkezéssel szemben sokkal olcsóbb és mellette a kisebb vas- és acéltárgyak nem válnak olyan sürüen selejtessé, mint az izzónfolyó cinkkezés útján. Sherard eljárása mellett az igénybevett cinkpor egész mennyiségét használhatjuk és így a cinkben nem is áll be anyagvesztés, ami a megolvadt cinkbe való bemártásnál elkerülhetetlen. Cowper-Coles az eljárásban nem szorítkozik csupán vasra, hanem alkalmazza azt a legkülönbö-

zőbb fémeknek, mint: réznek, alumíniumnak, antimonnak a bevonására is, éppen úgy bevált állítólag ez az eljárás arra a célra is, hogy a különböző fémeket egymással bevonják, például vasat rézzel vagy alumíniummal, alumíniumot vagy rezet nikellel, rézzel stb. és ez még azzal az előnnyel is jár, hogy a réznek és ötvözetének a fölülete ezzel az eljárással tetemesen megkeményedik és olyan kemény felszint lehet ezeknek a fémanyagoknak adni, amelyek az acél keménységével vetekednek.

Innen-onnan.

Vagy mit!

Az apa megszólítja a hadnagyot:

— Hallja, hadnagy ur, ön nagyon a leányom sarkában jár. Feleségül akarja venni, vagy mit?

— Vagy mit!

Talán!

— Istenem! — sopánkodik egy hölgy — miért nincsenek gyermekeim!

— Talán szüleinek sem voltak! — jegyzi meg egy ur.

Az egyetlen vigasz.

Fiatal özvegy (a ki nemrég veszítette el korhely férjét):

— Bizony, halálával nagy csapás ért. Az egyetlen vigaszom az, hogy most legalább tudom, hol tölti az éjszakákat.

Tévedés.

Vendég: Micsoda dolog ez, borju peccenyében maeskaláb van!

Pinczér: Ugy látszik, tévedésből nyulpeccenyét adtak uraságodnak!

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Koczkarejtvény.

1	1 a	2 á	á	e	é	ó	1
2	ó	3 ö	4 ő	u	u	ü	2
3	g	h	5 h	6 d	l	l	3
4	l	ny	k	7 r	8 r	s	4
5	s	sz	sz	v	9 v	10 z	5

Ezen betűk a fenti koczkákban úgy helyezendők el, hogy a vastagon nyomott betűk helyére kerülő új betűk a koczkákban levő betűk sorrendjében olvasva, egy államférfi nevét adják.

Az egyes szavak értelme ez legyen:

1—1. Gyermekebetegség.

2—2. Gazdag ember volt.

3—3. Nyáron kellemes.

4—4. Ilyen volt az ősmagyar.

5—5. Magyar király volt.

A talány minden helyes megfejtője, a ki a megfejtéshez 50 fillér csomagolási díjat mellékel, egy értékes jutalom-könyvben részesül.

Az 50 fillér bélyegjegyekben is beküldhető.

Megfejtési határidő folyó évi június hó 30. A helyes megfejtést július hó 2-iki számunkban tesszük közzé.

A „Haladás“ 25-ik számában közölt talány helyes megfejtése:

	i	T	t	
k	o	r	o	m
	i	g	a	

A 3 helyes megfejtőnek, kik az 50 fillért beküldötték, a jutalomkönyvet kiszolgáltattuk.

Szerkesztői üzenetek.

Karcsi. Tévedésben van, a miniszter nem szokott vasuti fogalmazókat áthelyezni, legfeljebb az igazgatóság. Az üzletvezetőségeknél pedig jogügyi osztály nincs, az csak az igazgatóság kebelében van.

H. Béla. Ha már kétszer bukott, harmadszor nem ismételt.

B. G. Szepsi. Az illető be van hívva a vizsgára.

Johannához. A vers igen émelygős, el ne küldje önagságának.

G. Z. Lehet, csak kérjen engedélyt a városi tanácstól.

I. G. Már elkésett vele. Ha a pályázat lejárt, a kérvényét visszautasítják.

Sfinksz. Be kell tartani a szabályokat. Kivételt csak a miniszter tehet.

Több levélre jövő számunkban válaszolunk.

Kiadótulajdonos: Zsivkovics Antal.

kat . . . Mikor én olyan fess hadnagy voltam, mint ön, higgye el, hogy én is bravuros stikliket vittem véghez. Képzelheti. Megettem volna azt is, a mit ön az éjjel. Édes Istenem, hát mi is van abban, hogy az ember elmulat egy kicsit kaczer, dekolletált s talán kissé frivol hölgyek társaságában? Semmi! Hát mindenki ugy mulat, a hogyan neki tetszik. Ha megunják a chambre-separé fojtó levegőjét, haza is lehet a hölgyeket kísérni. No, arról meg aztán senki sem tehet, hogy télen sikos az ut és a hölgyek el-elbuknak. Udvarias embernek kötelessége őket fölsegíteni. Nincs igazam? Ha tiszszel elbuknak, tiszszel kell őket fölsegíteni. Igen! . . . S ha már a karjai között van az embernek egy szép asszony, bolond volna, ha egyuttal meg nem is esókolná! Ugy-e? Persze! A fiatal ember csupa tűz. Miért ne tenné? Ostoba az, a ki nem tudja fölhasználni az alkalmat . . .

Hát ön fölhasználta. Jól tette . . . És semmi szavam nem volna hozzá, higgye el, ha ön most nem völegény sorban volna s történetesen nem épen az én ártatlan, jó leányom völegénye volna. De így közöm van a dolgozhoz a leányom miatt, a kit ön ezzel a brutális éjszakai kalandjával a lelke mélyéig megsértett, mert kilopta belőle azt a naiv hitet, melyet ön telől táplált, azt gondolván, hogy ön más nőre rá sem tud nézni, csak ő reá. Hát családott. És a csalóadásból elég egy. Azon vagyunk, hogy ön miatt több családás ne érjen bennünket, mert — az én lelke a jövőbe lát! — hosszu, beláthatatlan sora következnek még ezután a családásoknak, a melyek egytől egyig az ön nevéhez fűződhetnek. Hát erre semmi székségünk.

— De, de . . .

— Mit akarsz?

— Az ezredesünk lánya nagyon megszépült pár hét óta.

— Jó.

Ezzel megint elhallgattak.

A lovag előszedte a menyasszonya levelét, óvatosan, gondosan kiterítette maga elé és elolvasta egymásután háromszor.

A harmadszori elolvasás után rácsapott az asztalra és fölállott.

— Megyek!

— Hová? — riadt fel a kadét méliázásából.

— Hát a menyasszonyomhoz Igazolni akarom magamat.

Ezt az utóbbi mondatot már nem hallotta a kadét. Bánta is ő, akár hová megy, akár miért megy. Hanem ezt még jónak látta megjegyezni:

— Te lovag, félek, hogy egy pár nap mulva fillig szerelmes leszek az ezredesünk lányába.

Ezt meg már a lovag nem hallotta. Nagy sietésében ráhagott a Néróra, mely vonitva húzódtott be az asztal alá, azután a vízfordó pinczéért fel-döntötte és elrohant.

Nem tudott gondolkozni. Csak úgy vitték a lábait akarata ellenére. Egyenesen Bozártyék felé.

Gita a kék szalonban volt egyedül és könyezett. Különös ugyan, de jól esett a lelkének önmaga előtt is, hogy könyvezését a nap beszűrődő sugaraira hárt-hatta. Megerőltette a szemét és csak azért is oda nézett a kis mozaik asztal tarka csecebecsére, melyek közt a szeszélyes alakú prizma megfőrt a nap sugarára.

— Gita, én vagyok! . . .

Rá se nézett. Tudta nagyon jól, hogy a lovag szól hozzá.

— Mit akar? . . .

— Bocsánatot akarok kérni magától.

— Sohse kérjen! Ugy sem fogok megbocsátani. A lovag elhült erre a hideg fogadtatásra. A kávéházban egyszerűen másképp gondolta el. Meg volt győződve róla, hogy az az ártatlan, tiszta leányka legelső bűnbánó szavára a nyakába fog borulni s aztán ismét minden a régi lesz.

Ó is, a lány is, meg az öreg ur is. Hát így könnyű is lett volna helyreütni azt a kis csorbát, de — úgy látszik, — hogy komolyabb dolog lesz belőle.

Megállott a lány háta megett, mintha várta volna, hogy szóljon hozzá. De nem szólt. Elővett az asztalról valami ócska albumot, mely tele volt idéttel, megsárgult arcképekkel és azokat nézegette. Egyszer aztán jó sokára hátra fordult és egy pillanást vetett rá.

— No, hát mit áll? Üljön le.

A lovag úgy tett, mintha nem is hallotta volna. Fájtt neki, de azért jól eset a lelkének, ha daczolhat.

— Kérem üljön le. Idegessé tesz, ha valaki a hátam megett áll.

A lovag elhuzódott a szalon tulsó végére és szó nélkül helyet foglalt. Épen a pálmák árnyékában. Jól esett neki a homály.

Sokáig ültek így. Mindenik szólni szeretett volna, de valami különös féltékenység megbénította a nyelvüket.

Már kinossa vált a helyzet, mikor Gita le-

ejtette öléből az albumot. Széthullott belőle minden lap, néhány arckép is kiesett. A lovag oda szaladt.

— Segítsen, kérem . . . Igen?

— Örömmel.

Mikor összeszedték a lapokat, véletlenül megfogta Mattusich lovag a Gita kezét és önkénytelenül is az ajkához emelte. A leány megsértődve kapta el kezét és összeránczolta homlokát.

— Mit akar?! . . . Különben jó, hogy eszembe juttatta . . .

Mintha abban a szempillantásban látta volna meg, egy ideges rántással lehuzta ujjáról a jegygyűrűt.

— Fogja!

A lovag talán azt sem tudta, mit tesz, csak utána nyult és elvette.

— Mit jelentsen ez? . . .

— A többit elmondja a papa.

Volt egy kis érzékeny izgatottság a hangjában és viseletében, de azért tartotta magát. Végig nézett a lovagon és ott hagyta.

A másik szobában aztán elsírta magát s alig tudta kinyögni azt a pár szót, a mit mondani akart.

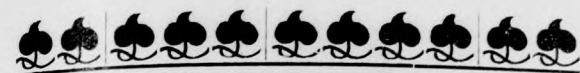
— Itt van az az ember . . .

Az öreg Bozárj megértette és kiment hozzá.

— Hadnagy ur, köztünk vége van minden összeköttetésnek. Érti? Azt hiszem, bővebb magyarázatra nincs szükség.

— De uram . . .

— Hja, ugy?! Látom, hogy önmaga sincs tisztában azzal, a mit tett, vagy nem úgy mérlegeli a történeteket, mint mi. Igaz, hiszen fiatal ember. Tehát foglaljon helyet, megmagyarázom a mi álláspontun-

Ki akar altiszti vizsgát tenni?

Az rendelje meg lapunk szerkesztőségében
a legjobb

altiszti vizsgára előkészítő
kézi könyvet,

mely könnyed modorban s élvezetes elő-
adásban, lehetőleg rövidítve, tartalmazza az
egész vizsgaanyagot.

SZÜTS JENŐ

eddig megjelent könyvei lapunk szer-
kesztőségében megrendelhetők.

Szivtörténetek, elbeszélések 2 K

Beteg emberek, elbeszélések 2 „

Vérnyomok a hóban, regény 2 „

Pokol, regény 2 „

A szerelem esője, regény 2 „

Lapunk előfizetői bármelyik könyvet

egy korona

kedvezményes áron megszerezhetik.

Értesítés!

Értesítjük az érdeklődőket, hogy a

Vasuti altiszti vizsgára készülők kézikönyvét

a közm. és közlekedési m. kir. miniszter 15841/1888. sz. rendelete alapján
összeállítottuk és kiadtuk. *E jelenleg valóban hézagot pótló munka*

ára **3 korona.**

A „HALADÁS” szerkesztősége.

Előfizetések szerkesztőségünkhöz küldendők.

Előfizetési felhívás.

Julius hó 1-jével új előfizetést nyitunk a

„HALADÁS“-ra

Lapunk programja: *Vasutas kartársaink jogos kívánságainak hű tolmácsolása, vasut-intézetünk alkalmazottainak — egy közös szellemi társaságot teremtve — vezetése és oktatása s családi körében tanulságos szórakoztatása.* E kitűzött célunknak megfelelő volt eddig is lapunk beosztása és marad a jövőben is

Vezércikkeink a vasuti élet körében felmerült általános érdekű aktuális kérdéseket fogják tárgyalni, megvitatni azokat minden oldalról az igazság erejének őszinteségével

Szakezikkeink a vasuti szolgálat egy-egy részének jelentősebb kérdéseit fejtegetik mindig avatott tollból, *népszerű modorban* tanítva és oktatva. Itt fogjuk adni a külföldi vasuti irodalomban feltűnt s bennünket is érdeklő kiválóbb szakezikkeket fordítását is.

Hireink rovata vasuti olvasó-közönségünket érdeklő hazai *ujdonságokkal*, valamint a hazai és külföldi vasuti élet nevezetes eseményeivel, vasutépítések, találmányok stb. leírásával foglalkozik.

Tárcza rovatunkban mindig eredeti szépirodalmi közleményeket, verseket, elbeszéléseket, novellákat és egyéb tárczacikkeket hozunk.

A hét története a hétnek hazánkban és a külföldön történt szenzációs eseményeit mulatóan fogja előadni.

Innen-onnan ezimen szellemes apróságok, derüs történetkék tarkítják lapunkat.

Hosszabb terjedelmű, kiválóbb szépirodalmi műveket külön mellékletként adunk olvasóinknak. *Fejlesztő* czim alatt szórakoztató rejtvényeket hozunk, melynek megfejtői között esetről-esetre jutalom-könyvet sorsolunk ki. — *Szerkesztői üzeneteinkben* olvasóinknak bármely kérdésben szívesen adunk utbaigazítást vagy felvilágosítást. E rovat egyszersmind a szerkesztők postája.

Ezen *állandó rovatainkon* kívül időnként *Irodalom* czim alatt olvasóközönségünket érdeklő könyvismertetések, — *Hasznos tudnivalók* elnevezés alatt újabb közérdekű dolgokat adunk közre.

Munkánkban lapunk belső munkatársai: *Banovits* László, *Bottka* Attila, dr. *Görgey* László, dr. *Iharos* István, *Oroszlányi* László, *Szűts* Jenő, *Temesváry* Alajos és *Zajácz* István támogatnak.

A vasuti szak- és szépirodalom fellendülését czélozva, évenként kétszer, esetleg többször is pályázatot hirdetünk. — A szakezikkeket bírálóiul ismét sikerült megnyerünk *Görgey László üzletvezető urat*, *Fürész Sándor felügyelő urat*, a miskolci üv. vonattási osztályának vezetőjét és *Kun Bertalan* főellenőr urat, a miskolci üv. forgalmi és kereskedelmi osztályának vezetőjét, a kik a bírói tisztre készségesen vállalkoztak.

Nem kívántuk kötelezővé tenni minden előfizetőnkre a balesetbiztosítást; előfizetőink tetzés szerint választhatnak a módokban, melyek szerint balesetbiztosítással, vagy a nélkül kívánnak lapunkra előfizetni. — A „*Nemzeti Balesetbiztosító Részvénytársaság*“ igazgatóságával kötött szerződésünk szerint mindazon előfizetőink, kik lapunkra balesetbiztosítással fizetnek elő, *halál-esetre 3000 (háromezer) koronára és állandó munkaképtelenség esetére* (a részleges rokkantság kizárásával) *szintén 3000 (háromezer) koronára biztosítanak* baleset ellen. E biztosítás a vasuti szolgálaton kívül előfordulható balesetre is kiterjed. — Bár ekképen oly nagy kárpótlást nyújtunk baleset esetén előfizetőinknek, illetve azok családjainak, *a minőt eddig egyetlen vasuti lap sem nyújthatott*, mindazáltal lapunk előfizetési ára balesetbiztosítással is oly csekély, hogy **lapunk a legolcsóbb** összes vasuti lapársaink között.

A „Haladás“ előfizetési ára

balesetbiztosítás nélkül:		balesetbiztosítással:	
Egész évre	8 — korona.	Egész évre	14 — korona.
Félévre	4 — „	Félévre	7 — „
Negyedévre	2 — „	Negyedévre	3.50 — „

Bizalommal fordulunk pártolásért vasutas kartársainkhoz s kérjük egy a vasuti *hivatalnoki és altisztikar, mint a szolgazemélyzet* lelkes támogatását és jelen előfizetési felhívásunknak minél szélesebb körben való ismertetését.

Miskolcz, 1905. június hó 10-én.

A »Haladás« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szelényi és Társa könyvnyomdája Miskolcz.